C/2025/6688

2025.12.15.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A Bizottság közleménye az Unión belüli elektronikus útdíjszedési rendszerek átjárhatóságáról és az útdíjfizetés elmulasztásával kapcsolatos információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló (EU) 2019/520 irányelv 6. és 7. cikkére vonatkozó értelmező iránymutatásról

(C/2025/6688)

1. BEVEZETÉS

1.1. Általános kontextus

1. Az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatáson (EETS) keresztül biztosított interoperábilis elektronikus útdíjszedési rendszerek hozzájárulnak ahhoz, hogy az útdíjszedési rendszerek megbízhatóak, felhasználóbarátak és költséghatékonyak legyenek az Európai Unióban (EU). Az (EU) 2019/520 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([1]) célja az interoperábilis elektronikus útdíjszedési rendszerek széles körű bevezetésének előmozdítása az EU-ban fennálló, különböző útdíjszedési rendszerek meglétéből eredő költségek és terhek csökkentése érdekében.

2. Az (EU) 2019/520 irányelv 2. cikkének 6. pontjával összhangban az „EETS-szolgáltató olyan […] szervezet, amely […] egy EETS-felhasználó számára hozzáférést biztosít az EETS-hez, és továbbítja az útdíjakat a megfelelő útdíjszedőnek”. A gyakorlatban és az (EU) 2019/520 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésével összhangban az EETS-szolgáltató az úthasználó rendelkezésére bocsát egy interoperábilis fedélzeti berendezést (OBE), amely lehetővé teszi a különböző közlekedési infrastruktúrákon történő úthasználatidíj-fizetést. Az EETS-szolgáltató az útdíjszedő nevében beszedi az úthasználati díjakat, és azokat átutalja az útdíjszedőnek, és ezáltal szolgáltatást nyújt az adott gazdasági szereplőnek is.

3. Az (EU) 2019/520 irányelv teljes körű végrehajtását követően az úthasználók egyetlen előfizetési szerződéssel, egyetlen szolgáltatón és egyetlen fedélzeti egységen keresztül fizethetnek úthasználati díjat az EU-ban. Ez nemcsak gazdasági jelentőséggel bír az EU számára, hanem a társadalom javát is szolgálja, mivel csökkenti az adminisztratív terheket, a sorban állással töltött időt és a közúti torlódásokat.

4. Az EETS-szolgáltatók azon jogát, hogy díjazásban részesüljenek az útdíjszedőknek nyújtott elektronikus útdíjszedési szolgáltatásokért, az (EU) 2019/520 irányelv vezette be, és azt jelenleg az említett irányelv 7. cikke szabályozza.

5. Az (EU) 2020/204 bizottsági végrehajtási rendelet ([2]) részletes szabályokat állapít meg az EETS-szolgáltatók díjazását (javadalmazását) illetően. Az említett végrehajtási rendelet II. mellékletének 1.2. pontja felsorolja különösen azokat az elemeket, amelyek felhasználhatók a változó javadalmazásuk meghatározásához.

6. Az EETS-szolgáltatók útdíjszedők általi méltányos díjazása azonban vitákat váltott ki ([3]) az elmúlt néhány évben. Az ebből eredő piaci bizonytalanság különösen megnehezítette egyes szolgáltatók, különösen a kisebb szolgáltatók piacra lépését és üzleti tevékenységét, és akadályozta a verseny fejlődését, veszélyeztetve az interoperábilis elektronikus útdíjszedés bevezetését az EU-ban. Ezért helyénvaló, hogy a Bizottság iránymutatást nyújtson az EETS-szolgáltatók méltányos díjazására vonatkozóan, és javaslatot tegyen a díjazásukra vonatkozó képletre.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/520 irányelve (2019. március 19.) az Unión belüli elektronikus útdíjszedési rendszerek átjárhatóságáról és az útdíjfizetés elmulasztásával kapcsolatos információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről (HL L 91., 2019.3.29., 45. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/520/oj), amelyet 2021. október 19-ig kellett átültetni a tagállamok nemzeti jogába.

([2]) A Bizottság (EU) 2020/204 végrehajtási rendelete (2019. november 28.) az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatást nyújtó szolgáltatók részletes kötelezettségeiről, az EETS területi nyilatkozatok minimális tartalmáról, az elektronikus kapcsolódási pontokról, az átjárhatósági rendszerelemekre vonatkozó követelményekről és a 2009/750/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 43., 2020.2.17., 49. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/204/oj).

([3]) Az EETS-szolgáltatók és az útdíjszedők közötti nézeteltérések, valamint az (EU) 2019/520 irányelv 12. cikkében előírt nemzeti közvetítői eljárások.

7. Annak érdekében, hogy betekintést nyerjen az EETS díjazásának összetett kérdésébe, az Európai Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatósága külső tanácsadó segítségével tanulmányt ([4]) készített. Elemezte a meglévő díjazási rendszereket és paramétereket, és ajánlásokat fogalmazott meg az EETS méltányos díjazási modelljére vonatkozóan. A tanulmány megállapításai alapul szolgáltak ezen iránymutatáshoz.

1.2. **Az iránymutatásban szereplő célkitűzés**

8. Ezen iránymutatás célja, hogy eleget tegyen az elektronikus útdíjszedési ágazatnak az EETS-szolgáltatók díjazására vonatkozó egyértelmű és méltányos szabályok iránti igényének azáltal, hogy további magyarázatokat és iránymutatást nyújt arra vonatkozóan, hogy a Bizottság hogyan értelmezi az (EU) 2019/520 irányelv 6. és 7. cikkét. A Bizottság arra ösztönzi a tagállami hatóságokat, az útdíjszedőket, az EETS-szolgáltatókat és az egyeztető szerveket ([5]), hogy használják ezt az iránymutatást az EETS nyújtására vonatkozó módszertan, szabályok és díjazás szintjének meghatározásakor. Arra is ösztönzi őket, hogy számoljanak be a Bizottságnak az iránymutatással kapcsolatos tapasztalataikról annak érdekében, hogy a Bizottság egy későbbi szakaszban felülvizsgálhassa azt.

9. Ez a bizottsági közlemény nem hoz létre új szabályokat. Az uniós jog értelmezése végső soron az Európai Unió Bíróságának előjoga.

2. **AZ EETS-SZOLGÁLTATÓK MÉLTÁNYOS DÍJAZÁSA**

10. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében az EETS-szolgáltatók útdíjszedők által alkalmazott díjazása olyan jog, amelyet a tagállamoknak jogilag garantálniuk kell. A (22) preambulumbekezdés azt is kifejti, hogy az EETS-szolgáltatóknak méltányos díjazásban kell részesülniük.

11. Az (EU) 2019/520 irányelv 2. cikkének 8. pontjával összhangban az EETS-terület olyan út, úthálózat, építmény – például híd vagy alagút – vagy komp, ahol az úthasználati díjakat elektronikus útdíjszedési rendszer segítségével szedik be.

12. Az EETS-szolgáltatók alapvető jogait és kötelezettségeit az egyes EETS-területeken az útdíjszedők által az (EU) 2019/520 irányelv 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban kidolgozott és fenntartott EETS-területi nyilatkozatok határozzák meg. Az EETS-területi nyilatkozatokban feltüntetendő minimális elemek jegyzékét az (EU) 2020/204 végrehajtási rendelet II. melléklete tartalmazza.

13. A területi nyilatkozatoknak a lehető legpontosabbnak kell lenniük annak érdekében, hogy az EETS-szolgáltatók megalapozott üzleti döntéseket hozhassanak, amikor úgy döntenek, hogy szolgáltatásaikat a piacon kínálják. Az útdíjszedő által rendszeresen karbantartandó területi nyilatkozatnak az (EU) 2019/520 irányelv 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban meg kell határoznia az EETS-szolgáltatókra vonatkozó általános feltételeket. A területi nyilatkozatnak tartalmaznia kell az útdíjszedők által az EETS-szolgáltatóktól elvárt valamennyi releváns szolgáltatást, az ezen iránymutatás 16. pontjában felsoroltak szerint. Hasonlóképpen, az EETS-szolgáltatók díjazásának módszertanát teljes mértékben le kell írni a területi nyilatkozatban meghatározott kereskedelmi feltételekben, összhangban az (EU) 2019/520 irányelv (38) preambulumbekezdésével és az (EU) 2020/204 végrehajtási rendelet II. mellékletének 1.2. pontjával összefüggésben értelmezett 7. cikke (2) bekezdésének második mondatával. Tekintettel arra, hogy a területi nyilatkozat alapvető szerepet játszik az EETS-szolgáltatók és az útdíjszedők jogainak és kötelezettségeinek meghatározásában, valamint tekintettel az (EU) 2019/520 irányelv (20) és (22) preambulumbekezdésében, valamint 7. cikkének (2) bekezdésében említett átláthatóság elvére, az EETS-szolgáltatók és az útdíjszedők közötti, az EETS nyújtására vonatkozó szerződések nem tartalmazhatnak a területi nyilatkozatban nem említett jelentős új elemeket. Ez azonban nem alkalmazandó, ha a szerződést a területi nyilatkozattal együtt teszik közzé.

([4]) Európai Bizottság: Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság, Mobycon, Plan.ES és Rapp Trans, *Study on the remuneration of EETS (European Electronic Toll Service) – Analysis of existing remuneration schemes in the EU and relevant parameters for the remuneration of EETS (Tanulmány az EETS [európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás] díjazásáról – Elemzés az EU-ban meglévő díjazási rendszerekről és az EETS díjazásának releváns paramétereiről)*, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025,https://data.europa.eu/doi/10.2832/1900355.

([5]) Az (EU) 2019/520 irányelv 12. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban az egyeztető testületnek biztosítania kell, hogy a közvetítői eljáráshoz szükséges valamennyi dokumentum a beavatkozási kérelem kézhezvételétől számított egy hónapon belül a birtokában legyen, és legkésőbb a beavatkozási kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül véleményt kell nyilvánítania.

14. Nem lehet megváltoztatni a szolgáltatások körét, a díjazás módszerét és az EETS-szolgáltatók díjazásának a területi nyilatkozatban meghatározott szintjét, kivéve az útdíjszedő által a fenti 13. pont szerinti karbantartás eredményeként, illetve új vagy módosított nemzeti vagy uniós jogszabályok következtében. Az EETS-szolgáltatóknak és az útdíjszedőknek párbeszédet kell folytatniuk annak érdekében, hogy kiigazítsák az EETS-szolgáltatók díjazásának szintjét, amennyiben a szolgáltatások hatályának az új vagy módosított nemzeti vagy uniós jogszabályokból eredő változásai – az operatív követelményeket is beleértve – többletköltségekkel járnak az EETS-szolgáltatók számára.

15. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikke (2) bekezdése első mondatának való megfelelés érdekében egy adott EETS-területen az összes EETS-szolgáltató díjazásának meghatározására átlátható, megkülönböztetésmentes és azonos módszertanra van szükség. Ennek a módszertannak észszerű, előre meghatározott ideig kell érvényesnek lennie. E bekezdés második mondatának megfelelően e módszertannak a közzétett területi nyilatkozatban meghatározott kereskedelmi feltételek részét kell képeznie. Ez azonban nem akadályozza meg az útdíjszedőket abban, hogy releváns teljesítménymutatókat alkalmazzanak az EETS-szolgáltatókkal való kapcsolatukban, ami különbségekhez vezethet a tényleges díjazásukban, amennyiben ezek a teljesítménymutatók a módszertan részét képezik, megvalósíthatók, átláthatóak és megkülönböztetésmentesek.

16. A gyakorlatban az EETS-szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások, amelyek díjazást igényelnek, és amelyek az EETS-szolgáltató általános üzleti struktúráját alkotónak tekinthetők, a következőképpen csoportosíthatók:

a) „ügyfélkezelés”, amely a következőkkel kapcsolatos szolgáltatásokat foglalja magában:

i. az EETS-felhasználók és -járművek nyilvántartásba vétele;

ii. az ügyfelek tájékoztatása és támogatása, beleértve a célzott marketing- és kommunikációs tevékenységeket is, amennyiben pontosan meghatározottak és azokat az útdíjszedő kérte;

iii. az ügyfeleknek való számlázás; valamint

iv. a felhasználókkal kötött szerződések kezelése;

b) „útdíjszedők kezelése”, amely a következőkkel kapcsolatos szolgáltatásokat foglalja magában:

i. az útdíjszedőkkel kötött szerződések kezelése;

ii. a fő teljesítménymutatók nyomon követése és a róluk történő jelentés;

iii. az (EU) 2019/520 irányelv 2. cikkének 14. pontjában meghatározott „használatra való alkalmassággal” kapcsolatos feladatok; valamint

iv. az úthasználati díjak átutalása;

c) „technikai irányítás”, amely a következőkkel kapcsolatos szolgáltatásokat foglalja magában:

i. a fedélzeti berendezések hardverének beszerzése és tanúsítása;

ii. a fedélzeti berendezések szoftvereinek fejlesztése és karbantartása;

iii. a fedélzeti berendezések műszaki üzemeltetése és elosztása;

iv. back-office rendszerek hardverének és szoftverének bevezetése és működtetése; valamint

v. az útdíjszedő interfészek kiépítése;

d) az útdíjszedő kérésére a végrehajtással kapcsolatos szolgáltatások, például a rendszertervezés, valamint az útdíjszedő által nem végzett végrehajtási feladatok kiegészítése vagy helyettesítése.

A fent említett szolgáltatások díjazásának tartalmaznia kell az alábbiakkal kapcsolatos „vállalatirányítási” költségeket:

i. humánerőforrások;

ii. számvitel és adók;

iii. jogi szolgáltatások és egyéb hasonló szolgáltatások.

17. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében említett átláthatóság elvével összhangban a területi nyilatkozatban egyértelműen fel kell tüntetni azokat a szolgáltatásokat is, amelyek azért nem tartoznak a díjazás hatálya alá, mert azokat nem az EETS-szolgáltató végzi; ilyen például az úthasználati észlelés ([6]), amennyiben azt az útdíjszedő végzi központilag.

18. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban a kiemelt szolgáltatóval rendelkező területeken „az EETS-szolgáltatók díjazásának kiszámolására szolgáló módszer[nek] ugyanazon struktúrát [kell követnie], mint a kiemelt szolgáltató által nyújtott hasonló szolgáltatások díjazása". Ez azt jelenti, hogy a hasonló szolgáltatások esetében ugyanazokat a paramétereket (például a kilométerek számát, a fedélzeti berendezések számát) alkalmazzák a két típusú szolgáltató díjazásának kiszámítására szolgáló módszertanban. Ennek azonban nem feltétlenül kell azonos szintű díjazást eredményeznie a szolgáltatók két típusa számára ugyanazon szolgáltatásokért.

19. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikkének (3) bekezdésével összhangban a kiemelt szolgáltató és az EETS-szolgáltatók díjazásának szintje eltérhet, feltéve, hogy ezt az említett bekezdés a) és b) pontjában felsorolt elemek indokolják. Ezeket a különbségeket ki kell emelni és ki kell fejteni az EETS területi nyilatkozatban, az átláthatóság elvével összhangban és az (EU) 2020/204 végrehajtási rendelet II. mellékletének 1.3. pontjában meghatározottak szerint.

20. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikke (3) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi, hogy az EETS-szolgáltatók díjazása eltérjen a fő szolgáltató díjazásától, amennyiben azt az utóbbira vonatkozó egyedi követelmények és kötelezettségek költsége indokolja. Hasonlóképpen, ha az EETS-szolgáltatók kötelezettségei és feladatai túlmutatnak a fő szolgáltató kötelezettségein és feladatain, az EETS-szolgáltatók magasabb díjazásra jogosultak, mint a kiemelt szolgáltató.

21. Az (EU) 2019/520 irányelv 7. cikke (3) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi az útdíjszedő számára, hogy a felmerült költségek egy része alapján rögzített díjakat vonjon le az EETS-szolgáltatók díjazásából. A Bizottság megjegyzi, hogy ezt a rendelkezést az útdíjszedők soha nem alkalmazták. Az EETS célja az egész Unióra kiterjedő útdíjszedési szolgáltatás az úthasználók részére, és számos előnnyel jár a felhasználók számára, amint azt ezen iránymutatás 3. pontja kimondja. Az úthasználó az EETS fő kedvezményezettje, amit az irányelv elő kíván mozdítani. A Bizottság ezért azon a véleményen van, hogy az úthasználó által fizetendő úthasználati díjba adott esetben célszerű belefoglalni az EETS-nek megfelelő rendszer üzemeltetési és karbantartási költségeit, beleértve az útdíjszedőnél felmerült akkreditációs költségeket is.

22. Az útdíjszedőnek nyújtott szolgáltatások mellett az EETS-szolgáltatók – különösen fedélzeti berendezés használata révén – az úthasználati díjak beszedésén kívül egyéb szolgáltatásokat is nyújtanak az úthasználóknak. Az ebből eredő költségek némelyike mindkét szolgáltatástípus esetében közös. Ezeket a közös költségeket a díjazás kiszámításakor az átláthatóság elvével összhangban az útdíjszedőnek ismernie kell, és azokat a szokásos költségelszámolási módszerek alapján minden egyes szolgáltatástípushoz hozzá kell rendelni.

23. Az EETS-szolgáltatóknak alkalmazkodniuk kell az egyes területi nyilatkozatok követelményeihez. E feladat összetettsége speciális költségekkel jár, amit az útdíjszedőnek figyelembe kell vennie. Ugyanakkor a hasonló EETS-szolgáltatások különböző útdíjköteles területeken történő nyújtása költséghatékonyságot eredményezhet. Az EETS-szolgáltató díjazásának meghatározásakor az útdíjszedő tekintettel lehet ezekre a szempontokra.

3. AZ EETS-SZOLGÁLTATÓK DÍJAZÁSÁNAK KISZÁMÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ KÉPLET

24. Az EETS-szolgáltatók által nyújtott és az ezen iránymutatás 16. pontjában említett szolgáltatások olyan költségeket generálnak, amelyek különböző típusú díjakkal ellentételezhetők (felhasználónként/vállalatonként fizetendő díj, nyilvántartásba vett járművenként fizetendő díj, egy vállalathoz rendelt aktív fedélzeti berendezés díja, a beszedett útdíjbevétel százalékában megadott díj, a feldolgozott ügyletek száma szerinti díj, éves rögzített díj). Ezek a díjak együttesen alkotják az EETS-szolgáltatók teljes díjazását.

([6]) Az úthasználati észlelés az a szolgáltatás, amelynek során a rendszer feldolgozza az adatokat és rekonstruálja a jármű útvonalát, lehetővé téve az útvonal ellenőrzését és az esedékes összeg meghatározását.

25. Az EETS-szolgáltatók díjazására vonatkozó képlet meghatározása érdekében az ezen iránymutatás 24. pontjában említett díjak az alábbi négy fő kategóriába sorolhatók:

a) *FixFee*: az üzleti folyamatok költségeit vagy más olyan költségeket ellentételező díj, amelyek nem kapcsolódnak az ügyletek számához, a megtett teljes távolsághoz, a járművek számához vagy a beszedett úthasználatidíj-bevétel összegéhez;

b) *Feetrx*: az útdíjköteles hálózat használatáért, nevezetesen az ügyletek száma vagy a megtett kilométerek száma után fizetendő díj;

c) *Feevehicle*: egy adott útdíjköteles területen a kezelt járművek száma vagy az (aktív) fedélzeti berendezések száma és az azok kezelése után fizetendő díj. A felhasználók (magánszemélyek és vállalatok) számára is alkalmazható;

d) *Feetoll*: az EETS-szolgáltató által beszedett úthasználatidíj-bevétel összegének százalékos aránya. Alkalmazható továbbá az útdíjszedő által az (EU) 2020/204 végrehajtási rendelet II. melléklete 1.1. pontjának c) alpontja alapján nyújtandó bankgaranciával kapcsolatban előírt követelményekre, vagy a felhasználó hitelminősítésével/általános fizetési kockázatával kapcsolatos költségekre.

26. Miután megállapítást nyert, hogy az ezen iránymutatás 16. pontjában említett EETS-szolgáltatásokért díjazást kell fizetni, mindegyikre csak egy díjkategóriát kell alkalmazni. Így az egyes díjkategóriák – megfelelő esetben – több díjköteles EETS-szolgáltatásra is kiterjedhetnek ([7]). A díjkategóriákat az adott útdíjköteles területen nyújtott tényleges szolgáltatások és az egyes területek sajátosságai alapján kell kiszámítani. Meg kell határozni a díjazás (éves vagy havi) időkeretét is, és minden terület esetében egyértelműen ismertetni kell az összes díjkategóriát.

27. Az ezen iránymutatás 25. pontjában említett különböző díjkategóriák értékének meghatározását követően a díjazás meghatározásához a következő, az egyes területek sajátosságai tekintetében elfogadott díjazási képlet ([8]) használható:

$$EETS_{Rem} = FixFee + Fee_{trx} * No_{trx} + Fee_{vehicle} * No_{vehicle} + Fee_{toll} * Tollamount$$ ([9])

([7]) Például a *Feevehicle* fedezheti a felhasználók és járművek nyilvántartásba vételével, az ügyféltámogatással, a szerződéskezeléssel stb. kapcsolatos szolgáltatásokat.

([8]) A képlet használatával kapcsolatos további részletekért kérjük, olvassa el a 4. lábjegyzetben említett tanulmányt.

([9]) A *No trx* a feldolgozott ügyletek számát vagy az adott időszakban megtett kilométerek számát jelöli. A *No vehicle* jelöli a járművek vagy fedélzeti berendezések egy adott időszakban figyelembe vett számát. A *Tollamount* az útdíj összegét fejezi ki valutaértékben, időszakonként (figyelembe kell venni a jóváírt vagy visszatérített úthasználati díjak feldolgozását).